

Päiväys
13.11.2025

1 (2)

Diaarinumero
973/03.04.04.04.19/2025

JULKINEN KUULUTUS

Luvan hakijan valitus ympäristölupapäätöksestä

Ympäristönsuojelulain 196 §:n mukaan Vaasan hallinto-oikeuden on annettava ympäristölupapäätöstä koskeva luvan hakijan valitus tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen, mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta. Kuulutus ja valitusasiakirjat on pidettävä verkkosivuilla vähintään 14 päivän ajan. Tieto kuulutuksesta on lisäksi julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa noudattaen, mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään.

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

13.11.2025

Valituksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta.

Valituksen tiedoksisaantipäivä on 20.11.2025.

Asia

Luvan hakija Neova Oy on jättänyt Vaasan hallinto-oikeudelle valituksen Itä-Suomen aluehallintoviraston päätöksestä 19.6.2025 nro 47/2025. Päätös koskee Tuohtaansuon turvetuotantoalueen laajentamista (Rääkkylä ja Tohmajärvi). Itä-Suomen aluehallintovirasto on hylännyt hakemuksen.

Valitusasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja luvan hakijan valitusasiakirja pidetään nähtävillä 13.11. – 11.12.2025 Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla (<https://tuomioistuimet.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/valituskuulutukset.html>).

Hallinto-oikeuden verkkosivuilla valitus on ilman liitteitä. Tieto kuulutuksesta on julkaistava Rääkkylän ja Tohmajärven kunnissa.

Hallintolain 62 b §:n mukaan julkisen kuulutuksen ja kuulutettavan asiakirjan tiedot julkaistaan, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Henkilötiedoista julkaistaan kuitenkin ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot.

Mahdollisuus vastineen antamiseen

Vaasan hallinto-oikeus varaa asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, tilaisuuden vastineen antamiseen. Mahdollinen vastine tulee toimittaa hallinto-oikeuteen **viimeistään 11.12.2025**. Viranomaisille varataan erikseen tilaisuus vastineen antamiseen.

Vastineeseen on merkittävä sen tekijän nimi, postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite. Vastineessa on ilmoitettava asian diaarinumero 973/2025.

Kiinteistön osaomistajaa pyydetään antamaan tieto kuulutuksesta myös kiinteistön mahdollisille muille omistajille ja haltijoille.

Tiedoksianto järjestäytymättömien osakaskuntien osakkaille

Päätöksessä tarkoitettulla hankkeella saattaa olla vaikutuksia myös seuraavilla yhteisillä maa- tai vesialueilla:

Rasivaaran kylän talojen 1 - 20 vesialue, 707-411-876-1

VAASAN HALLINTO-OIKEUS

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
[*https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#*](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/)

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla:
[*https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/*](https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/)

Vaasan hallinto-oikeudelle

Asia Valitus

Valittaja Neova Oy, osakeyhtiö Jyväskylän kaupungista (y-tunnus 0174817-6)

Valituksenalainen päätös

Itä-Suomen aluehallintoviraston 19.6.2025 antama päätös nro 47/2025, joka koskee Tuohtaansuon turvetuotantoalueen laajennusalueen ympäristölupaa, Rääkkylä ja Tohmajärvi

Vaatimukset

Neova Oy (jäljempänä yhtiö) vaatii, että Vaasan hallinto-oikeus kumoaa aluehallintoviraston hakemuksen hylkäävän päätöksen ja palauttaa asian aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi.

Perustelut

Aluksi

Lohkot 28 ja 29 yht. 61,6 ha sijoittuvat kuntoonpanoltaan vuonna 1976 ja tuotannoltaan vuonna 1979 aloitetun Tuohtaansuon turvetuotantoalueen yhteyteen. Lohkojen käyttöön- otolla ei kuitenkaan laajennettaisi po. tuotantoaluetta, koska lohkot korvaisivat n. 14,5 % n. 820 ha suuruisen lupa-alan 421,1 ha suuruisesta poistumasta (so. poistuma 31.12.2024). Olemassa olevan toiminnan suoranainen laajentaminen lisäisi vesistöihin johdettavien kuivatusvesien määrää, vesistökuormitusta ja -vaikutuksia sekä vesistövaikutusten ns. välillisiä vaikutuksia. Tällaisesta ei ympäristöluvan lohkojen 28 ja 29 turvetuotannolle hakemisessa ole ja myöntämisessä olisi kysymys.

Maakuntakaava, aluevaraus ja suunnittelumääräykset

Maakuntakaavassa lohkot 28 ja 29 ovat selvityksiin ja vaikutusten arviointiin perustuen merkitty turvetuotantoon soveltuviksi alueiksi (tu). Turvetuotannon laajuus määräytyisi suunnittelun ja mahdollisesti myönnettävän ympäristöluvan määräyksineen mukaan. Suunnittelumääräyksen mukaan alueiden käyttöönoton suunnittelussa on erityisesti otettava huomioon vesiensuojelumenetelmien tehokkuus ja tuotantoalueiden yhteisvaikutus vesistöihin. Myös on huomioitava turvetuotannon osuus valuma-alueen kokonaiskuormituksesta sekä rajoitettava ja tarpeen vaatiessa vaiheittava samanaikaisesti käytössä olevia tuotantoalueita. Näin ollen maakuntakaava suunnittelumääräyksineen on vain tiettyjen edellytyksien täytyessä käytössä olevaa tuotantoalaa rajoittava, sitäkin vain kuormitusperusteisesti. Käsityksemme mukaan hakemuksen käsittelyjaksolla ja päätöksen antamisajankohtana tilanne ei ole ollut tuotantoalan rajoittamista edellyttävä, koska kysymys ei ole käytössä olevan yksittäisen tuotantoalueen laajentamista tarkoittavasta hankkeesta eikä myöskään uuden tuotantoalueen perustamisesta. Itse asiassa tilanne on toisenlainen. Maakuntakaavassa on osoitettu alueita, joiden turvetuotantoon käyttöönotto on tietyn edellytyksin mahdollista. Kaavoittaja on ollut tietoinen ns. vanhojen turvetuotantoalueiden turvevarojen ehtymisestä, tuotantoalojen pienentymisestä ja tarpeesta perustaa turvetuotantoalueita tai uutta tuotantoalaa erityiskäyttöön, muun muassa aktiivihiihen valmistuksessa tarvittavan raaka-aineen tuottamiseen. Tuohtaansuon vanhalla alalla aktiivihiihen raaka-aineeksi soveltuvaa turvetta on niin pinta-alallisesti kuin määrällisesti jäljellä hyvin rajallisesti. Lohkoilla 28 ja 29 olisi mahdollisuus pitkäkestoisempaan tuotantoon. Maakuntakaavan yhtenä tarkoituksena on turvata turveraaka-aineen riittävä saanti yhteiskunnan eri käyttötarkoituksiin.

Piimäjokeen ja Pyhäselän Piimälahden pohjukan muodostavaan Jokilampeen ei johdeta kuivatusvesiä muilta turvetuotantoalueilta kuin Tuohtaansuo. Jokilammen (+76,2 m) ja sen pohjoispuolisen Hautalammen (+76,3 m) erottaa maakannas. Hautalampi pinnantasojen perusteella purkaa kapeasta maakannasaukosta (Suezin kanava) vetensä Jokilampeen.

Ympäristöluvan hakemistarve

Tuohtaansuon n. 820 ha turvetuotannolla on Itä-Suomen ympäristölupaviraston 23.6.2010 myöntämä ympäristölupa (sis. 73 ha laajennusaluetta), jolla on samalla tarkistettu Itä-Suomen vesioikeuden 15.12.1998 myöntämän vesilain mukaisen, niin ikään n. 820 ha luvan n:o 85/98/2 lupamääräykset. Lupa-alasta oli vuoden 2022 loppuun poistunut n. 320 ha

(hakemusala 61,6 ha n. 19 % tuolloisesta poistumasta). Ympäristöluvan lohkoille 28 ja 29 hakemiseen on ryhdytty ajankohtana 21.12.2022, jolloin lohkot korvaisivat alle $\frac{1}{5}$ poistumasta. Lisäksi ”käyttöön jäänyt” tuotantoala oli pääosin samaa vanhaa ja nopeasti ehtyvää. Hakemuksen käsittelyn aikana tuotannosta on poistunut lisää em. n. 100 ha eli tämänhetkinen poistuma on yhteensä 421,1 ha ja tuotannossa oleva n. 400 ha. Lohkot 28 ja 29 korvaisivat vuoden 2024 poistumasta 421,1 ha n. $\frac{1}{6}$ (n. 14,5 %). Tuo 421,1 ha poistuma ei ole turvetuotannon vesienkäsittelyn piirissä ja on osaksi uudessa maankäytössä olevaa ja osaksi kasvittunutta aluetta. Näiltä alueilta lähtevä kuormitus jo lähtökohtaisesti on turvetuotannon aikaista vähäisempää ja ei ole enää turvetuotannosta peräisin olevaa. Kysymys on turvetuotannon kuormituksen Piimäjokeen ja Jokilampeen noin puolittumisesta. Mikäli ympäristölupa lohkojen 28 ja 29 turvetuotannolle myönnettäisiin, olisi tuotantoala 460,5 ha (n. 820 ha – 421,1 ha = 398,9 ha + 61,6 ha). Tiedossa on, että vuoden 2025 tuotantokauden jälkeen tuotannosta poistuu lisää 58,3 ha. Vuoden 2025 poistumalla 460,5 ha tuotantoala pienentyisi vuoteen 2026 402,2 ha:iin.

Haetun luvan myöntäminen ei johtaisi samanaikaisesti käytössä olevan ja alapuolisia vesistöjä kuormittavan tuotantoalan suurentumiseen. Tuotantoala pysyisi edelleenkin aikaisempaa huomattavasti pienempänä ja vähemmän vesistökuormitusta aiheuttavana. Koska korvaavan alan käyttöönotto tapahtuisi viiveellä poistuneeseen alaan nähden ja pinta-alallisesti sitä huomattavasti vähäisempänä, voidaan tilanne katsoa enemmänkin kuin maakuntakaavassa edellytetyn vaiheistamisen luontoiseksi. Lohkojen 28 ja 29 tuotantoalaa 61,6 ha ei ole samasta syystä myöskään tarpeen pinta-alallisesti rajata. Turvetuotannosta peräisin oleva kuormitus ja sen yhteisvaikutukset eivät voimassa olevan luvan mukaisesta suurentuisi, vaan jäisivät huomattavasti vähäisemmiksi. Toiminta olisi maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaista.

Kosteikon soveltuvuus vesiensuojelurakenteeksi

Hakemuksessa on selvitetty, että lohkojen kuivatusvesien puhdistamista varten ei ole mahdollista toteuttaa ojitetulle eikä myöskään ojittamattomalle suolle sijoitettavaa pintavalutuskenttää, koska kummankaan laista pintavalutukseen soveltuvaa suoaluetta ei lohkojen ympäristössä eikä myöskään laskuojaosuudella ole. Lohkoista ei niiden talousmetsäisyyden (so. pintavalutukseen soveltumattomuuden) vuoksi ole mahdollista rajata pintavalutukseen soveltuvaa aluetta. Lohkojen purkureitille Piimäjokeen sijoittuu tuotannosta sittemmin poistunutta n. 97 ha tuotantoalaa varten vuonna 2011 tuotannosta aiemmin poistuneelle alueelle rakennettu kosteikko. Kosteikkoa on sijaintinsa vuoksi mahdollista hyödyntää lohkojen 28 ja 29 kuivatusvesien puhdistuksessa. Kosteikon tehollinen pinta-ala on 14,4 ha ja sen osuus uusien lohkojen 70 ha valuma-alueesta on 20,5 % eli pinta-ala lähes 3,5-kertainen kosteikkojen 6 % mitoitusuositukseen nähden.

Kosteikon vajavaista puhdistuskykyä ei ole mahdollista arvioida vuosien 2012-2014 puhdistustuloksilla, koska ne ovat jaksolta, jolloin kosteikko on juuri otettu käyttöön ja ei ole ollut riittävästi kasvittunut eikä toimintakyvyltään muutoinkaan vakiintunut. Vuoden 2020 tulokset taas ovat ajankohdalta, jolloin kosteikolle ei johdettu tuotannon aikaisia kuivatusvesiä, mikä jo sinällään poissulkee mahdollisuuden arvioida rakenteen puhdistuskykyä turvetuotannon aikaisten kuivatusvesien käsittelyssä. Kosteikolle 2020 johtuneet vedet ovat olleet lähinnä tavanomaisia valumavesiä, joiden ainespitoisuudet ovat turvetuotannon ns. perustasolla käsiteltyjä vesiä alhaisempia. Se, että kosteikolle tulleen valumaveden kokonaisfosforipitoisuus on ollut alhaiset 34 yg/l ja lähteneen niin ikään alhaiset 35 yg/l, pitoisuusero vain 1 yg/l ja eron perusteinen reduktio – 4 %, ei suinkaan osoita, että kos-

teikko ei jo vuonna 2020 olisi omannut turvetuotannon vesiensuojelussa tarvittavaa puhdistuskykyä fosforin kiinniotossa ja että se ei toimisi hyvin ainespitoisuuksiltaan väkevämien lohkojen 28 ja 29 kuivatusvesien puhdistuksessa. Toisaalta näytteenoton samanaikaisuudesta johtuen ap. vesi ei ole voinut olla kosteikolla käsiteltyä yp. vettä, koska kosteikollakin on viipymänsä. Em. seikoilla ei ole perusteltavissa, että po. kosteikko olisi itsessään päästölähde tai vailla toimintakykyä oleva rakenne, kuten aluehallintovirasto päätösperusteluissaan katsoo. 1 yg/l pitoisuuserossa voi olla kysymys mittaustarkkuudesta tai desimaalien pyöristämisestä johtuvasta erosta. Niinkin alhaista kok. P pitoisuutta kuin 34 yg/l ei pintavalutuksellakaan ole mahdollista "leikata" alhaisemmaksi, eikä sellaiseen liioin olisi tarvetta.

Kosteikoilla saavutetuista puhdistustuloksista on pitkäkestoisiin velvoitetarkkailuihin perustuvaa tietoa vuoden 2016 ominaiskuormituselvityksessä (Pöyry 2016);

Taulukko 11-8 Tuotannossa olevien ympärivuotisten kosteikkokohteiden keskimääräiset puhdistustehot 2011–2015. n = jaksokeskiarvojen lukumäärä.

KOSTEIKKO	Brutto Kiintoaine	Kok.P	Kok.N	COD _{Mn}	Netto Kiintoaine	Kok.P	Kok.N	n.
Tuotantovaihe	%	%	%	%	%	%	%	
Pohjois-Suomi								
Talvi*	72	21	6	-8	74	27	8	105
Kevät*	50	29	16	6	53	42	24	110
Kesä*	51	31	11	-9	54	39	16	127
Syksy*	43	26	13	-2	46	36	17	133
Vuosi	59	26	9	-6	62	34	13	475
Länsi-Suomi								
Talvi	72	26	5	-6	74	34	7	101
Kevät	50	29	15	5	52	42	23	106
Kesä	51	31	11	-8	54	40	16	113
Syksy	41	25	12	-1	44	35	16	121
Vuosi	57	29	10	-4	59	38	14	441
Itä-Suomi								
Talvi**	72	21	6	-8	74	27	8	105
Kevät**	50	29	16	6	53	42	24	110
Kesä	76	47	12	-24	79	53	14	10
Syksy	78	35	22	-9	81	42	29	11
Vuosi	71	33	11	-12	74	40	15	236
Koko Suomi								
Talvi	72	21	6	-8	74	27	8	105
Kevät	50	29	16	6	53	42	24	110
Kesä	51	31	11	-9	54	39	16	127
Syksy	43	26	13	-2	46	36	17	133
Vuosi	58	26	10	-6	61	34	14	475

* Pohjois-Suomen koko vuoden reduktiot arvioitu koko Suomen tuloksia hyväksi käyttäen

* Itä-Suomen talven ja kevään reduktiot arvioitu koko Suomen tuloksia hyväksi käyttäen

Tulokset osoittavat huomattavasti parempaa puhdistuskykyä kuin mitä aluehallintovirasto on hakemuksen hylkäämisperusteena käyttänyt. Taulukosta 11-8 voi havaita, että Itä-Suomen, jonka alueella Tuoltaansuo sijaitsee, kosteikkojen 2011-2015 velvoitetarkkailujen tuloksiin perustuvat kesä- ja syyskauden puhdistustehot ovat ka. olleet: kiintoaine 77 %, kok. P 41 % ja kok. N 17 % (talven ja kevään suuret taulukossa koko Suomen kosteikkojen tuloksiin perustuvia johtuen tarkkailun tulosten puuttumisesta). Talvi- ja kevätjak-

son puhdistustehot ovat hieman pienempiä jo syistä, että lähtevät vedet ovat osalla jaksoja laimeita lumien sulamisvesiä ja että routa-aikana maan pintakerrosten ollessa jäässä kiintoainetta ja ravinteita ei irtoa valumaveteen. Talvi- ja kevätjaksoilla ravinteita kiinnittävää kasvillisuutta ei ole. Em. sulan ajan tulokset ovat hyvin lähellä pintavalutuskentällisten tuotantoalueiden tuloksia, osin jopa parempia. Koska Tuohtaansuon kosteikko on lähes 15 vuoden olemassaolonsa aikana vakiintunut ja lähes 3,5-kertaisesti mitoitussuositusta suurempi, sen voi olettaa toimivan keskimääräistä tehokkaammin, koko kalanterivuotisesti. Vakiintunut kosteikko on käytännössä pysyvä ja toiminnallisesti luotettava rakenne, johon ei saata liittyä korjaamis- ja tehostamistarpeita. Ko. kosteikko on Itä-Suomen ympäristölupaviraston voimassa olevassa vuoden 2010 luvassa 97 ha tuotantoalalle toteutettavaksi määräämä vesiensuojelurakenne ja täten sanotussa luvassa katsottu parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaiseksi. Koska lohkojen 28 ja 29 olosuhteet vesienkäsittelyn toteuttamiselle ovat vastaavanlaiset kuin läheisyydessä olleen 97 ha tuotantoalan, ei "status" rakenteen hyväksymiselle ole alentunut.

Yhtiö on valitusta varten teettänyt Sitowise Oy:llä arvioinnin, josta on mahdollista vertailla Tuohtaansuon lohkojen 28 ja 29 kuormitusta ja vesistövaikutuksia sekä kosteikkoperusteisesti että pintavalutuspuhdistusperusteisesti ojitetulla ja ojittamattomalla kentällä (liitteenä 1). Arviointi osoittaa, että rakenteissa ei ole sellaisia toiminnallisia, kuormituksellisia ja vesistövaikutuksellisia eroja, joiden perusteella kosteikkopuhdistus voitaisiin katsoa riittämättömäksi Tuohtaansuon lohkojen 28 ja 29 olosuhteissa ja että riittävän tehokas puhdistus olisi mahdollista toteuttaa ainoastaan pintavalutuksella. Kosteikko käsityksemme mukaan voidaan hyväksyä parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaiseksi rakenteeksi lohkojen 28 ja 29 kuivatusvesien puhdistamiseen. Yhtiön tiedossa ei ole tehokkaampaa ja luotettavampaa eikä muutoinkaan paremmin soveltuvaa menetelmää kuin toimintakyvyltään jo valmiiksi vakiintunut ja heti kuntoonpanovaiheessa käyttöön otettavissa oleva kosteikko. Suunnitellut vesiensuojelurakenteet täyttävät myös maakuntakaavan suunnittelumääräyksen vaatimukset.

Vesienhoidon tavoitteet

Aluehallintovirasto perustelee hakemuksen hylkäämistä myös hankkeen vesienhoidon tavoitteiden vastaisuudella. Perustelut ovat kuitenkin hyvin yleisellä tasolla. Todetaan, että Piimäjoki-Myllyjoen ja Jokilammen ekologinen tila on tyydyttävä ja kemiallinen tila hyvää huonompi. Esitetään, että turvetuotannon kuormitus aiheuttaa Piimäjoessa yhdessä muun kuormituksen kanssa merkittävän paineen ja että turvetuotannon kuormituksen osuus on lähes 60 % ja maa- ja metsätalouden 100 % luonnonhuuhtoumaan verrattuna. Joen ekologisen tilan parantamiseen tarvitaan kunnostustoimenpiteitä. Toimenpideohjelmaan mukaan fosforikuormitusta pitäisi vähentää 75 % ja typpikuormitusta 54 %. Jokilamessa pelto- ja metsätalouden kuormitukset ovat merkittäviä yksin, molempien fosforikuormituksen ollessa n. 100 % luonnonhuuhtoumaan verrattuna. Myös lammen sisäinen kuormitus itsessään on merkittävää. Tuohtaansuon turvetuotanto nykyisellään heikentää alapuolisen vesistön veden laatua ja ylläpitää ravinnekuormitusta. Noin 300 ha poistumasta huolimatta noin 500 ha on edelleen tuotannossa. Tuotantoalan pienemisellä ei ole merkitystä lupaharkinnassa, kun otetaan huomioon, että vedenlaatu ei seurantatulosten perusteella ole parantunut Piimäjoki-Myllyjoki vesimuodostuman alaosassa ja että turvetuotanto edelleen heikentää vesistömuodostuman tilaa.

Vuonna 2022 laaditun hakemuksen sivuilla 19-23 on selvitetty purkuvesistöjen tilaa ja lohkojen 28 ja 29 merkitsevän tuotantovaiheen kuormituksen vaikutuksia Piimäjoen alaosan nykyiseen vedenlaatuun seuraavasti:

Piimäjoen sähkönjohtavuusarvo on ollut keskimäärin lähellä luonnonvesien tasoa, jokivesi on väriltään erittäin tummaa sekä humuspitoista. Jokiveden pH on ollut keskimäärin lievästi happaman puolella. Kokonaisravinnepitoisuudet sekä rautapitoisuudet ovat olleet koholla, mutta eivät erityisen korkeita. Kesän keskimääräiset kokonaisravinnepitoisuudet ilmensivät rehevyyttä ja kokonaistyyppipitoisuudet lievästi rehevyyttä. Vedenlaatu on ollut pääosin lievästi heikompi Piimäjoen alemmalla pisteellä (Piimäjoki 4) kuin ylemmällä pisteellä (Piimäjoki 15), mutta pitoisuuserot eivät ole olleet suuria. Piimäjoki laskee Jokilampeen, joka on matala lampi (keskisyvyys 1,0 m). Lampi on pienen vesitilavuutensa vuoksi altis rehevöitymiselle ja matalien lahtialueiden umpeenkasvulle. Lammen happitilanne on vaihdellut huonosta hyvään, ollen keskimäärin välttävä. Sähkönjohtavuusarvot ovat olleet lähellä luonnonvesien tasoa eikä kiintoainetta ole esiintynyt kovin paljon. Keskimäärin veden pH on ollut lähellä neutraalia. Lammen vesi on ollut väriltään erittäin tummaa sekä humuspitoista. Ravinteita ja rautaa on esiintynyt jonkin verran. Kesän keskimääräisten kokonaisravinne- ja a-klorofyllipitoisuuksien perusteella lampi on rehevä. Lammen vedenlaatu on ollut pääosin hieman parempi kuin Piimäjoen. Piimäjoki on pintavesityypiltään pieni turve- maiden joki (Pt) ja sen ekologinen tila on tyydyttävä. Jokilammen pintavesityyppi on matala runsashumuksinen järvi (MRh) ja sen ekologinen tila on tyydyttävä. Pyhäselkä on pintavesityypiltään suuri humusjärvi (Sh) ja sen ekologinen tila on hyvä.

Tuhtaansuon lisäalueiden turvetuotannosta aiheutuvat päästöt kohottavat veden kokonaisfosforipitoisuutta vuositasolla Piimäjoen alaosalla 0,7 µg/l ja kiintoainepitoisuutta 0,14 mg/l, jotka ovat noin 2-3 % Piimäjoen (Piimäjoki 4) vuosien 2011–2022 ja Jokilammen vuosien 2010-2022 keskimääräisistä pitoisuustasoista. Kokonaistyyppipitoisuus kohoaa 9 µg/l, joka on noin 1 % Piimäjoen (Piimäjoki 4) vuosien 2011–2022 ja Jokilammen vuosien 2010-2022 keskimääräisistä pitoisuustasoista. Piimäjoen tai Jokilammen COD_{Mn}-arvoon Tuhtaansuon lisäalueelta tulevilla vesillä ei ole vaikutusta. Vesistön nykyisessä vedenlaadussa on jo mukana Tuhtaansuon metsäojitetuilta lisäalueilta tulevien vesien vaikutus.

Brutto						
		MQ	COD _{Mn}	Kok.P	Kok.N	Kiintoaine
		m ³ /s	mg/l	µg/l	µg/l	mg/l
TUOTANTOVAIHE						
Piimäjoen alaosan alue (Jokilampeen tuleva)						
Koko vuosi	MQ	0,57	0,1	0,7	9	0,14
	MHQ	2,49	0,0	0,2	2	0,03
Talvi	MQ	0,37	0,5	0,8	25	0,13
Kesä-syys	MQ	0,48	0,4	0,6	12	0,00
	MHQ	1,09	0,2	0,2	5	0,00
Piimäjoen(Piimäjoki 4) keskimääräinen veden laatu Tuhtaansuon alapuolella v.11-22						
		38	41	1048	5,4	
Jokilammen keskimääräinen veden laatu Tuhtaansuon alapuolella v. 10-22						
		29	45	1016	5,0	

Arvioinnin mukaan lohkojen 28 ja 29 merkitsevän tuotannon aikaisen kuivatusvesien johtamisen pitoisuuslisävaikutukset eivät kohottaisi Piimäjoen alaosan veden pitoisuuksia sanottavissa määrin. Pitoisuudet nousisivat seuraavasti: kiintoaine 5,4 mg/l => 5,54 mg/l, kok. P 41,0 yg/l => 41,7 yg/l ja kok. N 1048 yg/l => 1057 yg/l vuosijakson 2011-2022 keskiarvoihin määritettyinä. Todellisuudessa pitoisuusnousut jäävät em. alhaisemmiksi, koska kosteikolta lähtevä kuormitus on sellaisenaan siirretty ja määritetty vaikuttamaan pisteellä Piimäjoki 4. Laimentumista yli 7 kilometrin pituisella Piimäjokiosuudella ei ole mahdollista mallintamisessa (tuloksissa) huomioida, vaikka sen tiedetään vaikuttavan pitoisuuslisiä alentavasti.

On todennäköistä, että Piimäjoki 4 pisteen vuosijakson 2011–2022 ja Jokilammen pisteen vuosijakson 2010-2022 ainespitoisuuksien keskiarvoissa ei näy aluehallintoviraston päätösperusteluissaan merkittäväksi arvioiman turvetuotannon kuormituksen pientymisen vaikutus kuormittavan alan aivan viime vuosina noin puolittumisen johdosta. Keskiarvot aikajaksosta 2011-2022 johtuen kuvaavat tilannetta, jossa turvetuotannon kuormittava ala on ollut n. 820 ha tai lähellä sitä. Tämä tarkoittaisi sitä, että alapuolisten pisteiden useamman vuoden tuloksiin perustuvat keskiarvot olisivat alentumassa, jolloin ”lopulliset pitoisuudet” jäisivät lohkojen 28 ja 29 vaikutuksista johtuen em. alhaisemmiksi. Piimäjoen pistettä 4 koskevien mallintamistulosten perusteella voi päätellä, että vaikutukset Jokilammen vedenlaatuun jäävät myös hyvin vähäisiksi. Vaikutusten sallittavuutta koskeva ratkaisu on tehtävä lupakäytännössä hyväksytyjen arviointitapojen (mallinnukset) mukaan saatavien tulosten ja niistä vedettävissä olevien johtopäätösten perusteella. Hakemuksen hylkäävä päätös ja sen perustelut eivät sellaisiin perustu. Kaikkeen arviointiin sisältyy epävarmuuksia, mutta ne voivat olla niin yliarviointiin kuin aliarviointiin johtavia.

Yhtiö ei pidä aluehallintoviraston käsitystä, että vedenlaatu ei ole seurantatulosten perusteella parantunut Piimäjoen alaosalla, oikeana, pelkästään syystä, että käsitys ei perustu perustu seurantatuloksiin tai tarkastelemisen kannalta riittäviin seurantatuloksiin. Valituksen liitteinä 2 ja 3 ovat vedenlaatatiedot vuosilta 2020-2025 pisteiltä Piimäjoki 4 ja Jokilampi 2 näytekertakohtaisina ja jaksojen keskiarvoina. Alla on taulukko, jossa voi vertailla vuosijaksojen 2011-2022 ja 2020-2025 keskiaroja.

Piimäjoki 4

Vedenlaatutekijä	2011-2022	2020-2025
Kiintoaine	5,4 mg/l	6,2 mg/l
Kok. P	41 yg/l	37 yg/l
Kok. N	1048 yg/l	967 yg/l

Jokilampi 2

Vedenlaatutekijä		
Kiintoaine	5,0 mg/l	4,5 mg/l
Kok. P	45 yg/l	41 yg/l
Kok. N	1016 yg/l	881 yg/l

Piimäjoki 4 pisteellä kokonaisfosforipitoisuus on alentunut n. 10 % (4 yg/l) ja Jokilampi 2 pisteellä n. 9 % (4 yg/l). Alentumat kokonaistypessä ovat pisteessä Piimäjoki 4 n. 8 % (81 yg/l) ja pisteessä Jokilampi 2 n. 13 % (135 yg/l). Kiintoaineen keskiarvo on kohonnut pisteellä Piimäjoki 4, mutta vähäiseksi katsottavat 0,8 mg/l, ja alentunut pisteellä Jokilampi niin ikään vähäiset 0,5 mg/l. Ravinteiden kohdalla alentuma pisteillä on kokoluokkaisesti 10 %. Ravinnepitoisuuksien alentuminen viitannee turvetuotannon kuormituksen pienentymiseen. Samalla kun turvetuotannon ravinnekuormitus on pienetynyt, voi olettaa myös sen kiintoainekuormituksen pienentyneen. Käsityksemme mukaan vedenlaadullinen kehitys puoltaa yhtiön hakemuksen ja myös valituksen hyväksymistä.

Hakemuksen sivuilla 26 ja 27 vesienhoitoon liittyen esitetään seuraavaa:

Vesienhoidon toimenpideohjelman mukaan kaikille toiminnassa oleville turvetuotantoalueille on voimassa oleva ympäristölupa. Lisäksi kaikilla alueilla on käytössä jonkin tehostettu vesienkäsittelymenetelmä ja puhdistustehokkuus on hyvä. Virtaamansäätöä suositellaan virtaamien tasaamiseksi kaikille turvetuotantoalueille, jossa se voidaan toteuttaa. Näin ollen Tuohtaansuon lisäalueiden turvetuotannon aloittaminen ei ole ristiriidassa vesienhoidon tavoitteiden ja esitettyjen toimenpiteiden kanssa. Tuohtaansuon lisäalueiden tuotantoalueen ei arvioida vaikuttavan heikentävästi vesienhoidon toimenpideohjelmassa esitetyn Piimäjoen tai Jokilammen hyvän ekologisen tilan saavuttamiseen. Tuohtaansuon lisäalueiden turvetuotannon päättyessä päästöt vesistöön riippuvat valittavasta jälkikäyttömudosta.

Tuohtaansuon tuotannossa olevan tuotantoalueen voimassa olevan luvan mukainen tuotantoala on noin 820 ha, josta on poistunut tuotannosta noin 320 ha. Lohkojen 28 ja 29 yhteisala 61,6 ha on kokonaispoistumasta noin $\frac{1}{5}$ eli noin 20 %. Eli käytännössä Tuohtaansuon lisäalueiden turvetuotannon aloitus ei luvassa sallittuun nähden aiheuta lisäkuormitusta alapuoliseen vesistöön.

Aroviidan ym. (2019) ohjeistuksen mukaisesti järvien fysikaalis-kemiallista vedenlaatua tarkastellaan kesä-syyskuussa päällysvedestä otettujen vesinäytteiden kokonaisravinnepitoisuuksien keskiarvojen avulla. Vesistön ekologisen tilan arvio tehdään fysikaalis-kemiallisen, hydrologis-morfologisen ja biologisen luokittelun tulosten perusteella asiantuntija-arviona.

Tuohtaansuon lisäalueiden kuntoonpanotöiden ja tuotannon vaikutusta alapuolisten vesistöjen kokonaisravinnepitoisuuksiin ja sitä kautta vesistöjen ekologisen tilan luokitukseen on tarkasteltu Piimäjoessa (Piimäjoki 4) ja Jokilammen (Jokilampi 2) kesä-syyskuun vesistö-tarkkailutietojen ja alla olevassa taulukossa esitettyjen Tuohtaansuon lisäalueiden vesien vaikutus Piimäjoessa ja Jokilammessa perusteella.

Kesä-syyskuun 2011-2022 Piimäjoen (Piimäjoki 4) päällysveden keskimääräinen kokonaisfosforipitoisuus oli 45 µg/l ja kokonaistyyppipitoisuus 819 µg/l. Tulokset viittaavat joen tyydyttävään/hyvään fysikaalis-kemialliseen tilaan. Kesä-syyskuun 2010-2022 Jokilammen päällysveden keskimääräinen kokonaisfosforipitoisuus oli 50 µg/l ja kokonaistyyppipitoisuus 936 µg/l. Tulokset viittaavat lammen tyydyttävään fysikaalis-kemialliseen tilaan.

Tuohtaansuon lisäalueiden kuntoonpano- tai tuotantovaiheen päästöillä ei ole vaikutusta Piimäjoen tai Jokilammen fysikaalis-kemialliseen tilaan eikä tilan arvioida muuttuvan nykyisin havaitusta tilasta Tuohtaansuon lisäalueen vesien vaikutuksesta.

Tuohtaansuon alapuolisen Piimäjoen (n=22) ja Jokilammen (n=17) päällysveden kesä-syyskuun keskimääräinen vedenlaatu vuosina 2010–2022 (tausta), arvio vedenlaadusta Tuohthaansuon lisäalueiden kuntoonpanon ja tuotannon aikana (tausta + lisä) sekä ravinnepitoisuuksien ilmentämä ekologinen tilaluokka. E = erinomainen ekologinen tila, HY= hyvä tila, T = tyydyttävä tila, V = välttävä tila, Hu=huono tila. n=näytemäärä.

	Tyyppi	Kok.P tausta µg/l		Kok.P tausta+lisä µg/l		Kok.N tausta µg/l		Kok.N tausta+lisä µg/l	
Piimäjoki									
kuntoonpano	Pt	45	T	46	T	819	HY	847	HY
tuotanto	Pt	45	T	45	T	819	HY	831	HY
raja-arvo E/HY		20		20		450		450	
raja-arvo HY/T		40		40		900		900	
raja-arvo T/V		60		60		1500		1500	
raja-arvo V/Hu		90		90		2500		2500	
Jokilampi									
kuntoonpano	MRh	50	T	52	T	936	T	938	T
tuotanto	MRh	50	T	50	T	936	T	937	T
raja-arvo E/HY		30		30		580		580	
raja-arvo HY/T		45		45		800		800	
raja-arvo T/V		60		60		1000		1000	
raja-arvo V/Hu		75		75		1200		1200	

Päätösperusteluissa ei lausuta, että hakemuksessa tehty arviointi hankkeen vesienhoidollisista vaikutuksista olisi virheellinen. Arviointi on lupakäytännön mukainen.

Piimäjoen ja Jokilahden fysikaalis-kemiallinen tila ei muuttuisi hankkeen toteuttamisen seurauksena. Kummankaan hydrologis-morfologiseen tilaan hanke ei aiheuttaisi muutosta. Vesistöjen ekologinen tila ei huonontuisi. Samasta syystä vesienhoidon tavoitteiden saavuttaminenkaan ei hankkeen toteuttamisen johdosta vaarantuisi.

Itä-Suomen ympäristölupavirasto myöntäessään 23.6.2010 antamallaan päätöksellä nro 59/10/1 ympäristöluvan n. 820 ha turvetuotannolle ei nähnyt vesienhoitoon liittyviä luvan myöntämisen esteitä (päätös, s. 28, hakemus, liitekohta 1). Valitusta koskevassa hakemusasiassa kokonaistuotantoala olisi noin ½ voimassa olevan luvan mukaisesta ja vedenlaadullinen kehitys lähimmissä määrittämissä kokonaisfosforin ja -typen osalta parempaan.

Korkein hallinto-oikeus on vuosikirjapäätöksensä KHO:2019:186 perusteluissa muun ohessa lausunut, että ”Tämän mukaisesti ei voida sulkea pois mahdollisuutta sallia vähäistä lisäkuormitusta aiheuttavaa toimintaa, jos sen ei pitkällä aikavälillä arvioida estävän hyvän ekologisen tilan säilymistä tai saavuttamista”. Yhtiön käsityksen mukaan Tuohthaansuon lohkojen 28 ja 29 kohdalla kysymys on hyvin vähäistä lisäkuormitusta aiheuttavasta toiminnasta, jonka ei voi katsoa pitkälläkään aikavälillä estävän hyvän ekologisen tilan em. vesistöissä saavuttamista. Yhtiö viittaa myös Korkeimman hallinto-oikeuden 7.1.2025 antamassa ennakkopäätöksessä po. osin tekemään ratkaisuun.

Edellä ja jäljempänä lausutuun perustein hankkeen ei voida katsoa yksin ja yhdessä muiden toimintojen kanssa aiheuttavan alapuolisten vesistöjen merkittävää pilaantumista tai

pilaantumisen vaaraa eikä muutakaan luvan myöntämisen esteenä pidettävää haitallista vaikutusta.

Natura-arvioinnin tarpeellisuus

Natura-arvioinnin suorittamisen tarvetta koskeva kysymys ei ole Tuhtaansuon turvetuotantoa koskevissa lupamenettelyissä ollut ensimmäistä kertaa ratkaistavana valitusta koskevan 21.12.2022 vireille tulleen ympäristölupahakemuksen käsittelyn yhteydessä. Asia on ratkaistu toisin kahdessa aiemmassa n. 820 ha ja n. 835 ha tuotantoalan lupamenettelyssä.

Ensimmäistä kertaa Natura-arvioinnin tarve on ratkaistu Itä-Suomen vesioikeuden n. 820 ha tuotantoalan vesien johtamista koskevaan vesilain mukaiseen lupahakemukseen (vireille 18.4.1997) 15.12.1998 antamassa päätöksessä nro 85/9872.

Pohjois-Karjalan ympäristökeskus on hakemuksen johdosta antamassaan lausunnossa po. osin lausunut muun ohessa seuraavaa:

Päätös, s. 5

Ympäristökeskus arvioi, että riittävillä vesiensuojeluratkaisuilla voidaan huolehtia siitä, että Tuhtaansuon turvetuotantoalueen kuivatusvesien johtamisen seurauksena Jokilammen linnustollinen suojeluarvo ei nykyisestään heikkene eikä alueen suojelutavoitteiden toteutuminen tältä osin vaarannu. Ympäristökeskus esittää jäljempänä lupaan sisällytettäväksi Piimäjokeen johdettavien kuivatusvesien käsittelyn tehostamista koskevan määräyksen sekä liettymien selvitysvelvoitteen.

Pohjois-Karjalan ympäristökeskus on tehnyt vesioikeudelle seuraavan ilmoituksen (päätös, s. 26):

Pohjois-Karjalan ympäristökeskus on 17.11.1998 ilmoittanut, että Joki-Hautalammen alue sisältyy valtioneuvoston 20.8.1998 tekemään päätökseen Euroopan Yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksesta.

Vesioikeus on perustellut luvan myöntämistä muun ohessa seuraavasti (päätös, s. 27):

pänä annettavien lupaehtojen mukaisella tavalla. Hankkeella ei todennäköisesti ole valtioneuvoston Natura 2000 -verkkoon ehdottamalle Joki-Hautalammen alueelle ulottuvia merkityksellisiä haitallisia vaikutuksia. Luvan myöntämisen oikeudelliset edellytykset ovat siten olemassa.

Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen lausunnosta vesioikeus po. osin lausunut seuraavaa (päättös, s. 31):

Vesioikeus ottaa muut muistutuksessa esitetyt vaatimukset huomioon lupaehdoista ilmenevin tavoin ja hylkää ne enemmälti aiheettomina.

Kuivatusvesien puhdistamisesta vesioikeus on määrännyt muun ohessa seuraavasti (s. 34):

2. Tuotantoalueella on oltava 30.9.1997 muutetun hakemussuunnitelman mukaiset ojat, laskeutusaltaat sekä kuusi pintavalutuskenttää vesiensuojelurakenteineen.

Toista kertaa Natura-arvioinnin tarve on ratkaistu Itä-Suomen ympäristölupaviraston n. 835 ha tuotantoalan turvetuotantoa koskevaan ympäristölupahakemukseen 23.6.2010 antamalla päätöksellä nro 59/10/1, jolla on myönnetty lupa n. 820 ha turvetuotannolle (hakemus, liitekohta 1). Ympäristölupavirasto - Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen ympäristölupahakemuksesta antamassaan lausunnossa esittämän huomautuksen johdosta - kehotti hakijaa hakemuksen täydennyksenä tekemään Natura 2000 -tarveharkinta-arvion. Yhtiö toimitti 3.11.2009 ympäristölupavirastolle Pöyry Environment Oy:n laatiman 24-sivuisen 29.10.2009 päivätyn arvion hankkeen vaikutuksista Joki-Hautalammen Natura -alueeseen. Arvion johtopäätökset ovat seuraavat (s. 24):

Tuohtaansuon turvetuotantohankkeella ei tämän arvion mukaan todennäköisesti ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia Joki- Hautalampi-Natura 2000-suojelualueen perusteena oleviin luontoarvoihin. Keskeisimmät vaikutukset Natura-alueeseen aiheutuvat muutoksista veden laadussa ja sen kautta rehevöitymisen nopeutumisesta. Osa perusteena olevista lajeista on terrestrisiä, eikä vesiympäristön muutoksilla ole niille merkitystä. vesi- ja rantaympäristöä käyttävät lajit ovat reheviä ympäristöä suosivia lajeja, jotka esiintyvät alueella nimenomaan sen rehevyyden vuoksi. Vesialueen umpeenkasvu etenee ennustettavissa olevassa tulevaisuudessa todennäköisesti joka tapauksessa ja pitkällä aikavälillä Natura-alueen kaltaiset matalat vesialueet, joille kohdistuu luontaista kuorimitusta kasvavat umpeen ilman kunnostustoimenpiteitä. arvioinnissa vaikutuksia lieventävänä seikkana on otettu huomioon Natura-alueen kaksijakoisuus ja se, että Hautalampi-osaan ei todennäköisesti kohdistu hankkeesta johtuvia, rehevöitymistä nopeuttavia oleellisia vaikutuksia. Tästä syystä Natura-alueella kokonaisuutena tulee todennäköisesti säilymään nykyistä vastaavat mahdollisuudet ruokailla, levähtää ja pesiä kaikille perusteena oleville lajeille eikä merkittäväksi tulkittavia haitallisia vaikutuksia ole syytä olettaa aiheutuvan.

Itä-Suomen ympäristölupaviraston 23.6.2010 antaman päätöksen 59/10/1 sivuille 22 ja 23 on kirjattu POKELY:n edeltäjän Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen hakijan 3.11.2009 toimittamasta Natura -tarvearvioselvityksestä antamasta lausunnosta seuraavaa:

Pohjois-Karjalan ympäristökeskus on 11.12.2009 toimittamassaan lausunnossa todennut, että Natura-arvioinnin tarpeellisuusselvitys täyttää tarveharkinnalle asetetut vaatimukset. Tarkastelussa on käsitelty turvetuotantohankkeen vaikutuksia kunkin lintudirektiivin liitteen 1 lajin kannalta, mikä antaa hyvän pohjan vaikutusten merkittävyyden arvioinnille. Lajikohtainen arviointi on riittävä johtopäätösten luotettavuuden kannalta. Varsinaista Natura-arviointia ei tässä tilanteessa tarvita.

Tehdyssä arvioinnissa korostetaan perustellusti, että mahdolliset vaikutukset tarkasteltavien lajien elinympäristöihin kytkeytyvät Joki-Hautalammella veden laadun muutoksiin. Kiintoaineksen kertymisestä johtuvat vaikutukset jäävät sen sijaan suhteellisen vähälle huomiolle. Myös umpeenkasvun vaikutuksiin viitataan hieman epäselvästi.

Lieventävä toimet ovat tärkeitä ehkäisemään merkittävän haitan syntymistä. On perusteltua kiinnittää huomiota lisäkuormituksen minimoimiseen ja muuhun haittojen lieventämiseen.

Piimäjoen kautta Joki-Hautalampi Natura -2000 alueelle kohdistuvan vesistökuormituksen vuoksi alueella joudutaan tekemään kunnostustöitä mahdollisesti jo seuraavan 10 vuoden aikana. Vapo Oy tulee velvoittaa osallistumaan odotettavissa olevien kunnostustöiden ja niihin liittyvän seurannan ja suunnittelun kustannuksiin alueelle kohdistuvan kuormitusosuuden suhteessa. Kustannusosuuden määrittämiseksi on tarpeen ulottaa turvetuotannon vesistövaikutusten tarkkailu Piimäjoen alaosan näyteasemalle (Piimäjoki 4 Sillankorva).

Natura 2000 -tarvearvioselvitys ja siitä annettu lausunto koskevat n. 835 ha turvetuotantoalan kuivatusvesien johtamisesta mahdollisesti aiheutuvista vaikutuksista Joki-Hautalammen Natura 2000 -alueeseen. Lupa on annettu n. 820 ha turvetuotannolle

Valitusta koskeva hakemusasia koskee yhteensä 61,6 ha turvetuotantoa lohkoilla 28 ja 29. Ympäristöluvan vuoden 2010 päätöksessä saaneesta 820 ha tuotantoalasta on lupaa 21.12.2022 haettaessa poistunut tuotannosta 320 ha ja tuotannossa ollut n. 500 ha. Päätöksen antamisajankohtana tuotannosta poistunut ala on ollut 421,1 ha ja tuotannossa oleva n. 399 ha. Lupa myönnettäessä tuotantoala olisi ollut n. 460 ha, mikä olisi ollut n. 360 ha pienempi kuin vuoden 2010 luvan 820 ha. Poistuma 421,1 ha on käytössä olevaan alaan ja sen vesienkäsittelyyn nähden erillistä osaksi uudessa maankäytössä osaksi kasvittunutta. Vuoden 2025 poistuma tulee olemaan 58,3 ha.

Yhtiön käsityksen mukaan Natura -tarvearviointia koskeva ratkaisu on perustettava Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen kahdessa aiemmassa Tuoltaansuon lupamenettelyssä antamaan lausuntoon, vesioikeuden ja ympäristölupaviraston lausunnoista poikkeamattoimiin päätöksiin, yhtiön valitusta koskevassa hakemusasiassa tekemä aiempiin arviointeihin perustuva tarveselvitys ja ottamalla huomioon samaisen tuotantoalan pienentyminen sekä siitä johtuva turvetuotannosta peräisin olevan vesistökuormituksen ja erinäisten vaikutusten merkittävä pienentyminen Joki-Hautalammen Natura 2000 -alueeseenkin kohdis-

tuvilta osin. Yhtiö ei näe syitä, joiden vuoksi Natura-arvioinnin tarvetta koskeva asia pitäisi ratkaista toisin kuin vuosien 1998 ja 2010 päätöksissä.

Aluehallintovirasto on käytännössä päättänyt Natura-arvioinnin suorittamisen tarpeellisuuden suoraan siis ilman minkäänlaista tarvearviointia. Natura-arvioinnin tarveselvitys sisältyy hakemukseen, mutta se on jätetty huomiotta ja arviointi katsottu tarpeelliseksi POKELY:n lausunnossaan esittämän vaatimuksen perusteella. Ratkaisu perustuu virheellisiin käsityksiin hankkeesta aiheutuvasta kuormituksesta ja sen vesistövaikutuksista sekä vesistövaikutusten ns. välillisistä vaikutuksista (ks. sivujen 6 ja 9 arvioinnit).

Hakemuksen sivuilla 25 ja 26 on Natura-arvioinnin tarpeellisuutta tarkasteltu seuraavasti:

Tuohtaansuon lisäalueiden ympäristössä tai niiden lähialueella ei sijaitse sellaisia suojelualueita tai suojeltuja lajeja tai arvokkaita luontokohteita, joihin turvetuotannolla voisi olla vaikutusta.

Tuohtaansuon lisäalueiden valumavedet johdetaan Piimäen kautta 8 kilometrin matkan Jokilampeen, joka kuuluu Natura 2000 -alueverkostoon (Joki-Hautalampi SPA FI0700005). Joki-Hautalammen vesialueen Natura 2000-alueen suojeluperusteena on 35 lintudirektiivin liitteen I lintulajia. Lintuvesialue muodostuu kapean kannaksen erottamista Jokilammen ja Hautalammen reunoiltaan umpeenkasvaneista altaista. Alue on metsä- ja maatalousvaltaista ja alueelle tulee vesistökuormitusta turvetuotantoalueelta. Alue on kansainvälisesti arvokas lintuvesi, jolla on monipuolinen pesimälinnusto. Lajistossa ovat monipuolisesti edustettuina vesilinnut ja ruovikkolajit. Vuonna 2021 tehdyn (Pohjois-Karjalan ELY 2021b) linnustoselvityksen mukaan Joki-Hautalammen linnuston tila kokonaisuutena on välttävä ja huonontunut verrattuna aiemmin (v. 1991 ja 2007) tehtyihin selvityksiin. Alueen linnuston lajimäärä on noussut, mutta parimäärä on romahtanut aiempiin kartoituksiin verrattuna. Nauru- ja pikkulokin häviäminen pesimälajistosta Joki-Hautalamella lienee suurin yksittäinen syy vesilinnuston tilan heikkenemiseen. Alueen linnustossa on tapahtunut muutos: vesi- ja rantalintujen määrät ovat romahtaneet ja rantametsissä pesivien lajien määrä on noussut (Pohjois-Karjalan ELY 2021b).

Hankkeen keskeiset vaikutukset Natura-alueeseen ja sen suojeluperusteisiin voivat aiheutua muutoksissa veden laadussa ja sen kautta rehevöitymisen nopeutumisesta. Tehtyjen vesistölaskelmien mukaan Tuohansaunon lisäalueilta Jokilampeen tulevilla kuivatusvesillä ei ole juurikaan vaikutusta kokonaistyyppipitoisuuksiin tai COD_{Mn}-arvoon. Tuohansaunon lisäalueilta tulevat vedet saattavat hieman nostaa Jokilammen kokonaisfosfori- ja kiintoainepitoisuuksia. Hankealueen kuivatusvesien vaikutukset näkyvät lähinnä laskuojan suulla, alempana vesistössä kuivatusvesien vaikutukset vesistön tilaan jäävät vähäisiksi. Tuohansaunon lisäalueiden kuntoonpano- tai tuotantovaiheen päästöillä ei ole vaikutusta Jokilammen fysikaalis-kemialliseen tilaan eikä tilan arvioida muuttuvan nykyisin havaitusta tilasta Tuohansaunon lisäalueen vesien vaikutuksesta. Hankkeen ei myöskään arvioida aiheuttavan alapuolisen vesistön happamoitumista. Tämän perusteella Tuohansaunon lisäalueiden turvetuotannosta ei arvioida aiheuttavan merkittäviä vaikutuksia Joki-Hautalammen Natura-alueen suojeluperusteena oleville lajeille.

Aluehallintovirasto on pyytänyt täydennystä 12.4.2023 päivätillä täydennyspyynnöllä, johon yhtiö on antanut 30.10.2023 päivätyn täydennyksen seuraavasti:

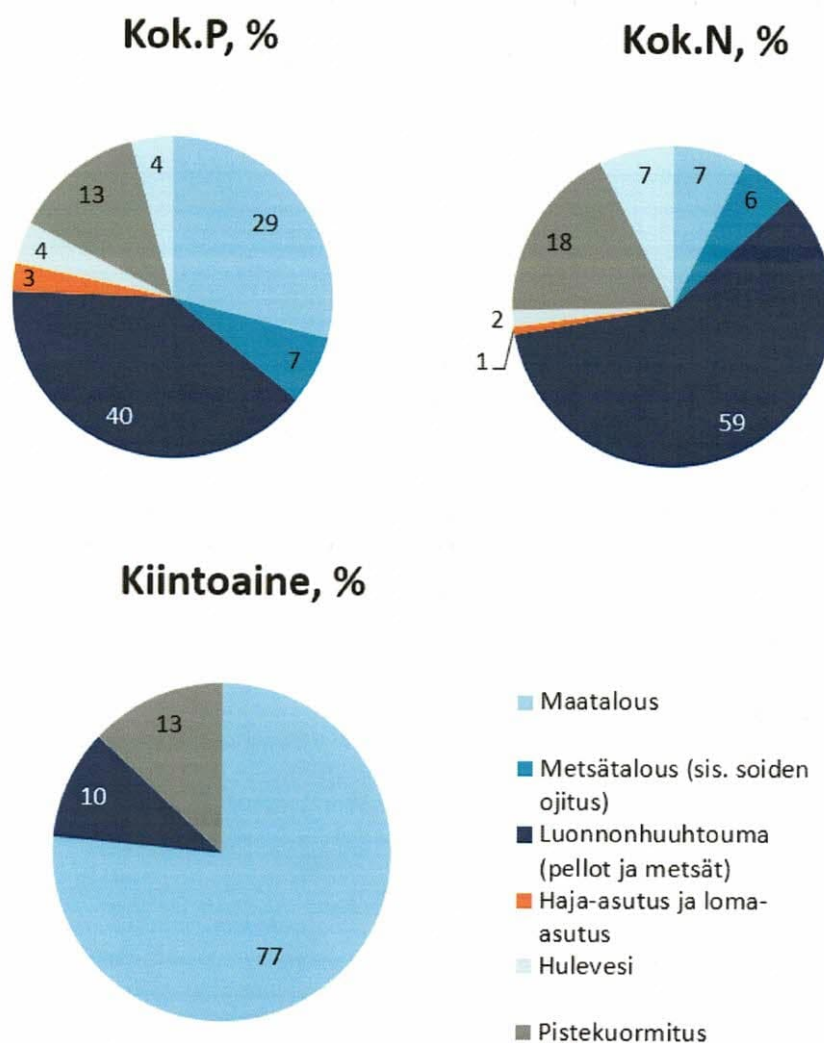
2) Perustelkaa tarkemmin, miksi hanke joko yksinään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden kanssa ei todennäköisesti merkittävästi heikennä Joki-Hautalammen Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ja miksi luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi ei ole tarpeen. Hakemuksen mukaan Joki-Hautalammen Natura-alueen linnuston tila kokonaisuutena on välttävä. Vesi- ja rantalintujen määrät ovat romahtaneet.

Neova Oy hakee ympäristölupaa Tuohtaansuon 61,6 ha:n suuruisen lisäalueen turvetuotantoon. Aiemmin on haettu ja saatu lupa 820 ha alan tuotannolle. Tuolloin lupahakemukseen tehdyn Naturan tarveharkinta-arvion (29.10.2009) mukaan Tuohtaansuon turvetuotantohankkeella ei todennäköisesti ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia Joki-Hautalammen Natura 2000 -alueen suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin. Pohjois-Karjalan ympäristökeskus on 11.12.2009 toimittamassaan lausunnossa todennut, että Natura-arvioinnin tarpeellisuutta koskeva selvitys täyttää tarveharkinnalle asetetut vaatimukset, eikä varsinaista Natura-arviointia tässä tilanteessa tarvita.

Tuohtaansuon kuivatusvedet johtuvat Piimäjokea pitkin noin 8 kilometrin matkan Natura-alueeseen kuuluvaan Jokilampeen, joka on matala lampi (keskisyvyys 1,0 m). Lampi on pienen vesitilavuutensa vuoksi altis rehevöitymiselle ja matalien lahtialueiden umpeenkasvulle. Matalan vesialueen umpeenkasvu etenee tulevaisuudessa todennäköisesti joka tapauksessa, ilman että kuormitusta lisäisi ulkopuolinen hanke kuten turvetuotanto. Jokilammen vesialue on pysynyt vuosia suhteellisen saman laajuisena ja ranta-alueilla on ollut leveästi kasvillisuutta. Ilmakuvia kohteesta vuosilta 1953-2022 on alla tämän tekstiosuuden jälkeen.

Jokilammen keskimääräinen veden laatu Tuohtaansuon alapuolella vuosina 2010-2022 on ollut: COD_{Mn}-arvo 29 mg/l, kokonaisfosforipitoisuus 45 µg/l, kokonaistyyppipitoisuus 1016 µg/l ja kiintoainepitoisuus 5,0 mg/l. Tuohtaansuon lisäalueiden kuntoonpanovaiheesta aiheutuva kuormitus kohottaisi vuositason Piimäjoen alaosan alueella veden kokonaistyyppipitoisuutta 28 µg/l, COD_{Mn}-arvoa 0,9 mg/l, kokonaisfosforipitoisuutta 1,6 µg/l ja kiintoainepitoisuutta 0,11 mg/l. Tuohtaansuon lisäalueiden turvetuotannosta aiheutuvat päästöt kohottaisivat veden kokonaisfosforipitoisuutta vuositason Piimäjoen alaosalla 0,7 µg/l ja kiintoainepitoisuutta 0,14 mg/l, jotka ovat noin 2-3 % Piimäjoen (Piimäjoki 4) vuosien 2011-2022 ja Jokilammen vuosien 2010-2022 keskimääräisistä pitoisuustasoista. Kokonaistyyppipitoisuus kohoaisi 9 yg/l, joka on noin 1 % Piimäjoen (Piimäjoki 4) vuosien 2011-2022 ja Jokilammen vuosien 2010-2022 keskimääräisistä pitoisuustasoista. Piimäjoen tai Jokilammen COD_{Mn}-arvoon Tuohtaansuon lisäalueelta tulevilla vesillä ei ole vaikutusta.

Muuta turvetuotantoa lähialueella ei ole. Jokilammen vesistökuormitus muodostuu Tuohtaansuon turvetuotannon lisäksi maa- ja metsätalouden kuormituksesta. Ravinne- ja kiintoainekuormitusten jakautuminen Piimäjoen valuma-alueella on esitetty kuvassa 1. Suurin osa valuma-alueen kokonaisravinnekuormituksesta syntyy peltojen ja metsien luonnonhuuhtoumista (40-59 %). Suurin kiintoainekuormitus syntyy alueella maataloudesta (peltoviljely 77 %). Peltoviljely aiheuttaa myös huomattavan kokonaisravinnekuormituksen (29 %). Pistekuormitus (ml. turvetuotanto) aiheuttaa 13-18 % kokonaistyyppi- ja kiintoainekuormituksesta.

Kuva 1. Piimäjoen valuma-alueen (04.38) lähtevä keskimääräinen kuormitus vuosina 2013-2022 (SYKE 2023a). Pistekuormitus sisältää YLVA-tietojärjestelmään ilmoitetut pistekuormittajat sekä turvetuotannon kuormitukset. SYKE (Suomen ympäristökeskus) 2023. Ympäristöhallinnon avoimet ympäristötietojärjestelmät. a) Vesistömallijärjestelmä (WSFS-VEMALA) huhtikuu 2023

Lupahakemukseen tehtyjen vesistölaskelmien mukaan Tuohtaansuon lisäalueilta Jokilammen tulevilla kuivatusvesillä ei ole juurikaan vaikutusta kokonaistyyppipitoisuuksiin tai COD_{Mn}-arvoon. Tuohtaansuon lisäalueilta tulevat vedet saattavat hieman nostaa Jokilammen kokonaisfosfori- ja kiintoainepitoisuuksia. Hankealueen kuivatusvesien vaikutukset näkyvät lähinnä laskuajan suulla, alempana vesistössä kuivatusvesien vaikutukset vesistön tilaan jäävät vähäisiksi. Tuohtaansuon lisäalueiden kuntoonpano- tai tuotantovaiheen päästöillä ei ole vaikutusta Jokilammen fysikaalis-kemialliseen tilaan eikä tilan arvioida muuttuvan nykyisin havaitusta tilasta Tuohtaansuon lisäalueen vesien vaikutuksesta. Täydennykseen tehdyn selvitykseen mukaan hankkeen ei myöskään arvioida aiheuttavan alapuolisen vesistön happamoitumista.

Hakemuksessa esitetyt (Taulukko 7) pitoisuuslisäykset perustuvat vain Tuohtaansuon nykyisen tuotantoalan yhden vuoden tuloksiin ja sen hetkiseen kuormittavaan alaan (650 ha)

ja ovat tästä syystä suuntaa antavia. Tuohtaansuon tuotannossa olevan tuotantoalueen voimassa olevan luvan mukainen tuotantoala on noin 820 ha, josta on poistunut tuotannosta noin 320 ha. Lisäalueen, lohkojen 28 ja 29, yhteisala 61,6 ha on kokonaispoistumasta noin $\frac{1}{5}$ eli noin 20 %. Eli käytännössä Tuohtaansuon lisäalueiden turvetuotanto ei aiheuta alapuoliseen vesistöön lisäkuormitusta voimassa olevassa ympäristöluvassa sallittuun nähden. Tämän perusteella Tuohtaansuon lisäalueiden turvetuotannosta ei arvioida aiheutuvan merkittäviä vaikutuksia Joki-Hautalammen Natura-alueen suojeluperusteena oleville lajeille, joten tarkempi Natura-arviointi ei ole tarpeen.

Ilmakuvia Jokilammen alueelta vuosilta 1953-2022:

Jokilampi vuoden 1953 ilmakuvasa (Maanmittauslaitoksen historialliset ilmakuvat).

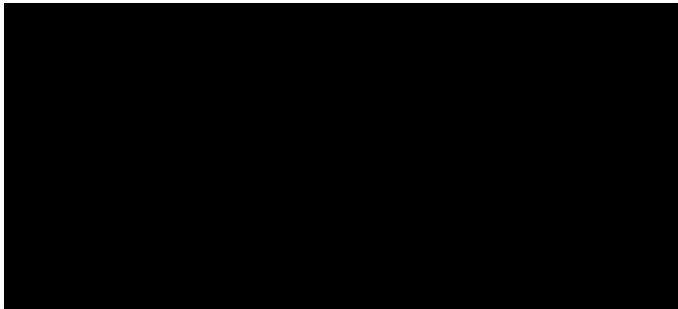
Jokilampi vuoden 2011 ilmakuvassa (Maanmittauslaitoksen historialliset ilmakuvat).

Jokilampi vuoden 2022 ilmakuvassa (Maanmittauslaitoksen ilmakuvat)

Jyväskylässä, heinäkuun 18. päivänä 2025

NEOVA OY

LIITTEET

Liite 1: Selvitys kuormituksesta ja vesistövaikutuksista kosteikolla ja pintavalutuskentillä (ojitettu ja ojittamaton)

Liite 2: Piimäjoki 4 havaintopisteen vedenlaatutiedot vuosilta 2020-2025

Liite 3: Jokilampi 2 havaintopisteen vedenlaatutiedot vuosilta 2020-2025